

Státní okresní archiv Klatovy

Újezdní školní rada Měčín

1932–1950

Inventář

EL NAD č.: 1973

AP č.: 649

Eva Ulrichová

Klatovy 2017

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	5
III. Archivní charakteristika archivního fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	8

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Místní školní rada v Měčíně vznikla podle tohoto nařízení pravděpodobně v roce 1868, z nejstaršího období však nejsou o její činnosti zprávy. Spadala pod c. k. Okresní školní radu v Přešticích. V té době byla Obecná škola v Měčíně trojtřídní, navštěvovalo ji asi 250 dětí z přiškolených obcí Měčín, Radkovice, Bíluky a Nedanice. Školní budova byla postavena v roce 1822. Dne 12. května 1908 c. k. zemská školní rada schválila otevření čtvrté třídy při zdejší škole. Místní školní rada pronajala školní místnost pro druhou třídu v domě čp. 25 a první, třetí a čtvrtá třída byly umístěny ve školní budově.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. V Měčíně byla 9. dubna 1921 ustanovena nová místní školní rada. V dalších letech probíhaly pravidelně volby do místní školní rady dle platných zákonů.

V roce 1935 byl vydán zákon č. 233/1935 Sb., kterým se měnily a doplňovaly zákony o zřizování a vydržování veřejných měšťanských škol, o docházce do nich a o jejich správě, kterým se mimo jiné zřídil na místě dosavadní místní školní rady správní orgán společný pro školní obce i pro školní újezd, nazvaný újezdní školní rada. Rozšířen byl vládním nařízením č. 153/1937 Sb., o újezdních školních radách.

Místní školní rada žádala dne 30. července 1930 Okresní školní výbor v Přešticích o zřízení Měšťanské školy v Měčíně. Dne 23. března 1931 bylo provedeno komisionelní řízení za účelem zjištění způsobilosti budovy obecné školy pro umístění měšťanské školy. Protokolem komise ze dne 25. března 1931 byly místnosti pro tuto školu schváleny pod podmínkou, že budou provedeny některé úpravy. Na základě výměru okresního školního výboru ze dne 4. července 1931 stavitel Josef Makovec ze Žinkov navrhl plány a rozpočet na přestavbu budovy obecné školy

na měšťanskou školu. Zemská školní rada v Praze ale měšťanskou školu v Měčíně nepovolila. Teprve v roce 1938 bylo na opětovnou žádost ze dne 6. února 1938, zřízení měšťanské školy povoleno. Avšak ani tentokrát k uskutečnění tohoto plánu nedošlo, z důvodu politické změny v republice.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. Na ustavující schůzi nově jmenované Újezdní školní rady v Měčíně dne 13. července 1941 převzali předseda a členové veškerou agendu této rady. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady, nebo mohl být k tomuto účelu jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce).

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. V Měčíně se konala první schůze místní školní rady dne 2. září 1945.

V roce 1945 vyhotovil přípravný výbor novou žádost o obnovení a dokončení řízení pro otevření Měšťanské školy v Měčíně. Dne 24. června 1945 byla povolena Okresním národním výborem v Přešticích sbírka na zřízení měšťanské školy. Celkem bylo vybráno 204.032,- Kč z obcí Měčín, Bíluky, Makov, Nednice, Nedaničky, Petrovice, Radkovic, Skašov a Třebýcina. Z tohoto obnosu byla zaplacená úprava farní budovy pro obecnou školu a do stávající školní budovy byla umístěna škola měšťanská. Ta byla otevřena od 1. září 1945 nejprve jako expozitura Měšťanské školy chlapecké v Přešticích, jako samostatná Měšťanská škola v Měčíně byla povolena až od 12. února 1946 výnosem zemské školní rady.

Dne 26. prosince 1945 se konala v budově měšťanské školy ustavující schůze újezdní školní rady. Předseda oznámil, že Újezdní měšťanská škola v Měčíně byla schválena ministerstvem školství dne 18. prosince 1945.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo. Poslední schůze Újezdní školní rady v Měčíně se konala 19. února 1950.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochovaná archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní a újezdní školní rady nacházela v budově školy. Do archivu byla předána v dne 13. 5. 1998 - přír. č. 52/98 Základní školou Měčín. Dne 7. 4. 2008 byla vyčleněna z Národní školy Měčín, EL NAD 1340, vnitřní změnou č.2/1340 a přesunuta do nového fondu Místní školní rada Měčín EL NAD 1973.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Fond tvoří 1 úřední kniha z let 1932–1950, která obsahuje zápisy místní školní rady z let 1932–1945 a újezdní školní rady z let 1945–1950. Jazykem archiválie je čeština. Archiválie je poškozena prachem.

Při pořádání fondu došlo ke změně názvu z Místní školní rada Měčín na Újezdní školní rada Měčín, což je poslední název původce.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Fond obsahuje 1 knihu zápisů ze schůzí z let 1932–1950, která poskytuje přehled o složení místní a újezdní školní rady a její činnosti v daných volebních obdobích.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala v roce 2016 a archivní pomůckou opatřila v roce 2017 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 28. 7. 2017

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOKA Klatovy, fond *Národní škola Měčín*, kniha inv. č. 184.

SOKA Klatovy, fond *Základní škola a mateřská škola Měčín*, kniha inv. č. 150.

SOKA Klatovy, fond *Archiv obce Měčín*, knihy inv. č. 1, 2, 8.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1935.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařsko-královský
čj.	číslo jednací
čp.	číslo popisné
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	sbírka zákonů
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOKA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha
ÚŠR	újezdní školní rada

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
------------	-------	---------------	-------------------

Úřední knihy

Správní knihy

1	Zápisy ze schůzí (6. 7. 1932–19. 2. 1950)	1932–1950	ukn 1
---	---	-----------	-------

Název archivní pomůcky:	Újezdní školní rada Měčín
Značka archivního fondu:	ÚŠR Měčín
Časové rozmezí:	1932–1950
Počet evidenčních jednotek:	1 (1 úřední kniha)
Počet inventárních jednotek:	1
Rozsah v bm:	0,02
Stav ke dni:	28. 7. 2017
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 28. 7. 2017 – čj. SOAP/040-0555/2017